

**HOK-ELANNON
LAKIPALVELU**

Perintösuunnittelu

Vero2018
13.3.2018

Juhani Laine
lakimies, tiiminvetäjä, OTT

Perintösuunnittelu – mitä se on?

- **Perintösuunnittelu – jäämistösuunnittelu**

- Perittävä vaikuttaa eläessään omin toimenpitein tulevan jäämistönsä

- Laajuuteen
    - Jakautumiseen
    - Perintöverokohteluun

- Perilliset vaikuttavat perittävänsä kuoleman jälkeen hallitsemansa jäämistön

- Jakautumiseen
    - Perintöverokohteluun

Perintösuunnittelu – mitä se on?

- **Perintösuunnittelu** enemmän kuin vain perintö**vero**suunnittelua
  - Silti verotus yleinen ja tärkeä syy perintösuunnitteluun
    - Perintöverotus
    - Omaisuuden edelleenluovutuksen verotus
  - Verotuksen lisäksi otettava huomioon myös muut näkökulmat
    - Onko verotuksen minimoiva järjestely muutoin tarkoituksenmukainen

Perintösuunnittelun keinot (1)

- **Oikeudelliset instrumentit, jotka mahdollistavat poikkeamat lain mukaisista olettamista ja pääsäännöistä**
  - Testamentti
    - Perinnönjättäjä vaikuttaa jäämistönsä jakautumiseen
    - Määräyksillä voidaan optimoida jäämistön verokohtelu
      - Hallintaoikeus
      - Puolisovähennys
      - Luopumismahdollisuuksien laajentaminen
  - Avioehtosopimus
    - Avioliitossa oleva perinnönjättäjä voi vaikuttaa jäämistönsä laajuuteen
    - Merkitystä myös verotuksen kannalta
      - Avio-oikeuteen perustuva saanto on verovapaa

Perintösuunnittelun keinot (2)

- Elinaikaiset luovutukset
  - Vastikkeetta – lahja
    - Ennakkoperintöolettama
    - Verotus
      - » Veroasteikot ja progression vaikutus
      - » Hallintaoikeuden pidättäminen
    - Toimintakyvyttömyystilanteiden varalta voidaan suunniteltujen lahjoitusten toteutuminen mahdollistaa edunvalvontavaltuutuksella
  - Vastiketta vastaan – kauppa tai vaihto
- Henkivakuutukset
  - Aiemmin tärkeä perintöverosuunnittelun keino
- Perinnöstä tai testamentista luopuminen
- Verohuojennussäännökset
  - Yrityksen tai maatilän sukupolvenvaihdos

Perintösuunnittelu kannattaa – esimerkki testamentista 1 (1)

- **Lähtötilanne**

- Puolisot Matti ja Maija, täysi-ikäiset lapset Jussi ja Pekka sekä lapsenlapset Anna ja Liisa
- Mattin nettovarallisuus 500 000 € ja Maijan nettovarallisuus 400 000 €

- **Skenaario 1**

- Matti kuolee, testamenttia tai avioehtosopimusta ei ole
- Maija saa avio-oikeuden nojalla tasinkona 50 000 €
- Mattin jäämistöksi muodostuu 450 000 €
  - Jakautuu lasten Jussin ja Pekan kesken, kummallekin 225 000 €, josta perintövero kummallekin 25 700 €
  - Luopuminen mahdollista vain koko perintöosuudesta

Perintösuunnittelu kannattaa – esimerkki testamentista 1 (2)

- **Skenaario 2**

- Matti kuolee, hallintaoikeustestamentti Maijalle, omistus Jussin, Pekan, Annan ja Liisan kesken yhtä suurin osuuksin
- Tasinko ja jäämistön suuruus kuten edellä, Jussin, Pekan, Annan ja Liisan perintöosuudet näin 112 500 € kukin
- Maijan (75 v.) hallintaoikeuden perusteella jäämistön arvo perintöverotuksessa 315 000 € (jäämistön arvo 450 000 € - hallintaoikeuden arvo 135 000 €)
- Perintöosuudet verotuksessa 78 750 €, jolloin perintövero 5 931 € kullekin saajalle
- Perintöverot koko varallisuudesta yhteensä 23 724 €, joten verosäästö verrattuna skenaarioon 1 (jossa verot yhteensä 51 400 €) on **27 676 €**
- Mahdollisuus myös osittaisluopumiseen

Perintösuunnittelu kannattaa – esimerkki testamentista 2 (1)

- **Lähtötilanne**

- Puolisot Matti ja Maija, lapset Jussi ja Pekka alaikäisiä
- Matin nettovarallisuus muodostuu $\frac{1}{2}$ kesämökistä 100 000 €, $\frac{1}{2}$ asunnosta 200 000 € ja muista varoista 200 000 €, yht. 500 000 €
- Maijan nettovarallisuus muodostuu $\frac{1}{2}$ kesämökistä 100 000 €, $\frac{1}{2}$ asunnosta 200 000 € ja muista varoista 100 000 €, yht. 400 000 €

- **Skenaario 1**

- Matti kuolee, ei testamenttia tai avioehtosopimusta
- Maija (40 v.) on oikeutettu tasinkoon 50 000 € joka voi olla vain osa kesämökkiä tai asuntoa, lisäksi hallintaoikeus asuntoon
- Jäämistö 450 000 € menee Jussin ja Pekan omistukseen
- Jussi ja Pekka maksavat perintöveroa alaikäisyysvähennys ja asuntoa koskeva hallintaoikeusvähennys huomioon ottaen 9 350 e kumpikin
- Jos kesämökki tai asunto halutaan myydä, alaikäisten huoltajana Maija tarvitsee siihen holhousviranomaisen (maistraatti) luvan

Perintösuunnittelu kannattaa – esimerkki testamentista 2 (2)

- **Skenaario 2**

- Matti kuolee, omistusoikeustestamentti Maijalle
- Jussi ja Pekka vaativat lakiosansa
- Maija saa tasinkona 50 000 € ja testamentin nojalla 225 000 €, Jussi ja Pekka lakiosanaan 112 500 € kumpikin
- Käyttämällä osin omia varojaan lakiosan maksuun Maija voi saada omistukseensa kesämökin ja asunnon kokonaisuudessaan
- Maijalla sen jälkeen mahdollisuus yksin päättää niiden myynnistä ym.
- Maijalle perintövero 225 000 € perintöosuudesta puoliso vähennys huomioon ottaen 13 250 €, Jussille ja Pekalle 2 750 € kummallekin
- Koko jäämistön perintöverorasitus lähes sama verrattuna skenaarioon 1

Perintösuunnittelu kannattaa – esimerkki avioehtosopimuksesta

- **Lähtötilanne**

- Puolisot Matti ja Maija, ei lapsia
- Maijan nettovarallisuus 300 000 € ja Matin nettovarallisuus 100 000 €

- **Skenaario 1**

- Maija kuolee, avio-oikeuden kokonaan poissulkeva avioehtosopimus
- Matti saa perintönä 300 000 € ja maksaa perintöveroa puolisovähennys huomioon ottaen 23 300 €
- Kun Matti kuolee, jaetaan Matin pesä siten, että Maijan perilliset saavat $\frac{3}{4}$ ja Matin perilliset $\frac{1}{4}$.

- **Skenaario 2**

- Maija kuolee, ei avioehtosopimusta tai avioehtosopimus vain avioeron varalle
- Matti saa avio-oikeuden nojalla 100 000 € ja perintönä 200 000 €, perintövero puolisovähennys huomioon ottaen 10 000 €
- Kun Matti kuolee, jaetaan Matin pesä siten, että Maijan perilliset saavat $\frac{1}{2}$ ja Matin perilliset $\frac{1}{2}$

Perintösuunnittelu kannattaa – esimerkki testamentista ja sukupolvenvaihdoshuojennuksesta (1)

- **Lähtötilanne**

- Perinnönjättäjä Pekka ja kaksi rintaperillistä Anna ja Liisa
- Pekan varallisuus kuolinajankohtana
  - Yritys (oy), jonka käypä arvo 100 000 € ja ArvL 5 §:n mukainen vertailuarvo 80 000 €
  - Muuta varallisuutta yht. 80 000 €
- Perillisistä Anna työskentelee yrityksessä ja aikoo jatkaa toimintaa Pekan jälkeen

- **Skenaario 1**

- Pekka ei ole tehnyt testamenttia eikä hänen jälkeensä huomata vaatia sukupolvenvaihdoshuojennusta
- Pekan jäämistön arvo yht. 180 000 €
- Kummankin perillisen perintöosuus 90 000 €
- Kummankin perillisen maksettava perintövero **7 400 €**
- Jos Anna haluaa omistukseensa koko 100 000 € arvoisen yrityksen, on hänen hankittava Liisalta tämän osuus, käypä kauppahinta olisi **10 000 €**

Perintösuunnittelu kannattaa – esimerkki testamentista ja sukupolvenvaihdoshuojennuksesta (2)

- **Skenaario 2**

- Pekka on eläessään tehnyt testamentin, jonka mukaan Anna saa yrityksen ja Liisa muut varat
- Pekan kuoltua Anna esittää vaatimuksen sukupolvenvaihdoshuojennuksesta (PerVL 55 §)
- Pekan jäämistön arvo yhteensä 180 000 €
- Annan perintöosuus on testamentin nojalla 100 000 €, josta perintövero olisi 8 700 €, mutta josta spv-huojennuksen perusteella tässä tapauksessa maksuunpantava määrä vain **940 €**
- Liisan perintöosuus on 80 000 €, josta perintövero on **6 100 €**

Kiitos mielenkiinnosta

www.hok-elannonlakipalvelu.fi

juhani.laine@sok.fi

